УДК 379.835: 81'243

О. КЕРЕКЕША, Ю. БАРАБАШ
Одеський Національний економічний університет

ІНТЕРАКТИВНА АВТОРСЬКА ТЕХНОЛОГІЯ НА ДОПОМОГУ РОБОТІ У ЛІТНІЙ МОВНІЙ ШКОЛІ

Авторами розглядаються переваги застосування інтерактивної авторської технології при роботі із студентами майбутніми економістами у літній мовній школі.

Ключові слова: *технологія, інтерактивна технологія, інтерактивне навчання, літня мовна школа, вивчення іноземної мови.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Володіння іноземними мовами – невід'ємний показник освіченості сучасної людини. Той факт, що на сьогодні понад вісімдесят відсотків інформації у світі публікується англійською мовою, не викликає сумнівів. Беручи до уваги, що Україна має вектор розвитку щодо єдиного Європейського освітнього простору, й те, що в багатьох країнах Європи володіння англійською та ще декількома іноземними мовами є само собою зрозумілим, перед нашою молоддю, студентами, учнями постають певні завдання. Єдиний європейський освітній простір означає для майбутніх фахівців єдиний ринок праці, де конкуренція є дуже високою, і їх компетенції повинні відповідати сучасним вимогам. Таким чином, кожний студент, який бажає бути успішним у майбутньому, повинен замислитися про свої конкурентні переваги вже сьогодні. Однією з таких переваг може бути володіння іноземними мовами.

Очевидним є й те, що сучасні студенти не бажають вивчення іноземних мов класичним засобом сидіння за книгами, вони прагнуть легкості набуття знань та навичок і мінімальної витрати часу. На допомогу приходять сучасні методи, форми, методики та техніки навчання, а також нові авторські технології.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми, показав, що раніше вона розглядалась такими вченими, як І. Богданова, Л. Гейман, О. Коваленко, Г. Крючков, О. Падалка, О. Пометун, А. Семенова, М. Сметанський та іншими, але все ще є досить актуальною для подальшого вивчення.

Метою даної статті є висвітлити нову інтерактивну авторську технологію, яка народилася під час навчання іноземної мови в літній мовній школі ОНЕУ.

Для досягнення вищезазначеної мети ми поставили такі **завдання**:

- визначити поняття «інтерактивна технологія»;
- визначити сутність і завдання нової авторської технології «пункт призначення»;
- описати технологію «пункт призначення» на прикладі роботи в мовній школі літнього табору.

Виклад основного матеріалу. При Одеському національному економічному університеті, керівництво якого постійно покращує умови для ще більш плідного навчання своїх студентів та надає можливості творчої реалізації викладачів, уперше було відкрито літню мовну школу на базі оздоровчої бази «Економіст» із метою покращення рівня володіння іноземною мовою студентів – майбутніх економістів.

Готуючись до роботи в таборі, викладачі підготували ряд завдань, вправ, кейсів, озброїлися науково-популярними фільмами, підготували теми до обговорення, які є актуальними та цікавими для студентів-майбутніх економістів і викликали б жвавий інтерес та допомогли удосконалити мовленнєві компетенції. Та життя не завжди відповідає очікуванням, а озброєння матеріалами й бажання працювати на результат – далеко не єдина умова успіху.

Табір пристосовано до відпочинку студентів, а отже, в ньому немає аудиторій, дошки, навчального обладнання тощо. Та й студенти, які нарешті склали іспити, не

© О. Керекеша, Ю. Барабаш, 2012

готові знову вивчати граматику чи виконувати вправи. Але зрозуміло, що мотивація студентів є ключовим фактором успіху у навчанні. Отже, необхідно було організувати роботу викладачів і студентів таким чином, щоб отримати максимальний результат та поєднати відпочинок із задоволенням набуття нових знань, умінь та навичок, а також можливістю підтримати та покращити рівень володіння іноземною мовою.

Кількість студентів становила 80 осіб, а термін перебування в школі – 10 днів. Спершу було проведено тренінг з метою визначення очікувань студенів від навчання в мовній школі. Звісно, вони очікували розважитися, весело провести час, завести нових друзів, відпочити на березі моря. Перед викладачами постало завдання максимально поєднати цілі, поставлені керівництвом, із очікуваннями, які мали студенти. Необхідно зазначити, що цей досвід був першим, а одним із важливих завдань викладачів було поставити роботу школи на постійну основу, тобто зацікавити студентів і викликати бажання приїхати знову. Зрозуміло, що теми мали бути цікавими, такими, які викликають жваву дискусію. Усі вправи, завдання – інтерактивними та динамічними. Отож студентів поділили за групами, відповідно до кількості викладачів. Так народилася інтерактивна авторська технологія – працювати за «пунктами призначення».

Перш за все розглянемо поняття «технологія». О. Пєхота визначає, що **технологія** є сукупністю методів і засобів, які використовуються викладачем для реалізації дидактичних принципів з метою підвищення ефективності навчального процесу [2]. І. Богданова вважає, що **технологія** (від грецьк. – мистецтво, майстерність, уміння та логіка) – це сукупність методів, допоміжних пристроїв обробки, виготовлення, зміни стану, властивостей матеріалу, що застосовуються у процесі виробництва продукції; спосіб реалізації людьми конкретного складного процесу шляхом розділення його на систему взаємопов'язаних процедур і операцій, які виконуються більш менш однозначно і мають за мету досягнення високої ефективності [1, с. 6].

О. Падалка розглядає **педагогічну технологію** як сценарій організації навчально-пізнавальної діяльності слухачів з метою опанування обраною професією; модель системи дій викладача та слухача, які необхідно виконати під час оптимально організованого навчально-виховного процесу задля отримання високого рівня професіоналізму [3]. А. Семенова [6, с. 208] визначає **технологію навчання** як систему методів, прийомів і дій викладачів та студентів у процесі навчання, що має на меті підвищення ефективності навчання.

Найкращим прикладом технологій в освіті є авторські технології навчання, завдяки яким досягається очікуваний результат, але це не є обов'язковою підставою для широкого використання їх іншими. Водночас, розуміння технології в освіті все ж таки опирається на досягнення певного результату в навчально-виховному процесі.

Також розглянемо поняття інтерактивності. „Інтерактив" з англійської від „interact", де „inter" – взаємний і „act" – діяти. Таким чином, інтерактивний – здатний до активної взаємодії, діалогу.

Інтерактивність – постійна активна взаємодія всіх суб'єктів навчання із застосуванням співнавчання і взаємонавчання (колективного, групового, навчання у співпраці), де студент і педагог є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, що спрямоване на самореалізацію самостійності кожного з тих, хто навчається [4, с. 4].

Сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії тих, хто навчається. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де і викладач, і той, хто навчається є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, уміють і здійснюють.

А. Семенова розглядає поняття **інтерактивне навчання** як навчальний процес, що будується на принципах гуманізації, демократизації, диференціації й індивідуалізації та являє собою соціальне вмотивоване партнерство, центром якого є не процес викладання, а організована творча співпраця рівноправних особистостей на рівні

суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Учена вважає, що інтерактивне навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання методів, які дають можливість створити ситуації пошуку, ризику, сумніву, успіху, протиріччя, переконання, співпереживання, задоволення чи смутку, аналізу та самооцінки своїх дій, спільне розв'язання проблем [6, с. 93].

А. Семенова також розглядає поняття **інтерактивна технологія** як таку організацію навчального процесу, „за якої неможлива неучасть того, хто навчається, у колективному взаємодоповнюючому, заснованому на взаємодії всіх його учасників, процесі навчального пізнання: або кожен студент має конкретне завдання, за яке він повинен публічно звітувати, або від його діяльності залежить якість виконання поставленого перед групою завдання. Інтерактивні технології навчання містять чітко спланований очікуваний результат навчання, окремі інтерактивні методи і прийоми, що стимулюють процес пізнання, і розумові та навчальні умови й процедури, за допомогою яких можна досягти запланованих результатів" [5, с. 149].

Спланований та очікуваний результат у нас був, інтерактивні методи та прийоми ми розробили та підготували. Викладачі розподілили студентів на групи не за рівнем володіння мовою через звичне тестування, а за приналежністю до факультетів університету. Це було зроблено свідомо, щоб наблизити студентів до умов реального спілкування та дозволити їм відчути свої сильні й слабкі сторони, зруйнувавши звичні штучні умови, де всі студенти мають приблизно однаковий рівень володіння мовою (в університеті вони звикли до роботи в групах з однаковим рівнем володіння іноземною мовою). Тож студенти отримали змогу протягом десяти днів брати участь у всіх видах роботи в конкурентному мовному середовищі, що значно підвищило їхню мотивацію щодо покращення свого рівня володіння мовою у майбутньому.

У результаті ми отримали чотири групи студентів. Кожний викладач мав працювати з однією групою певний час (у нашому випадку 30 хвилин), виконуючи конкретні завдання. Далі група студентів переміщується в наступний пункт призначення, де інший викладач виконує з ними новий вид роботи, потім – у подальший. Кожного дня викладачі та студенти працювали на пунктах призначення над однією з тем: Careers, Cultural Differences, Regional Investments, Innovations та інші. Важливим є те, що тема для всіх пунктів є єдиною, а характер завдань – різним. Час, за який кожний викладач опрацьовує матеріал зі студентами, є однаковим на всіх пунктах. Викладачі керують процесом і часом. Всі види робіт і характер завдань обговорюються серед викладачів, і кожний виконує конкретні завдання одного з блоків єдиної загальної теми.

Сутність інтерактивної технології «пункт призначення» полягає в її динамічності, змозі заміни блоків матеріалу в будь-якій послідовності, можливості сприйняття мовлення різних викладачів, їх підходів, технік, засобів, різного характеру завдань. Ця технологія дозволяє навіть об'єднати теми в один модуль, побудувати будь-яку послідовність. Вона вдало заповнила всі недоліки у процесі навчання в літньому таборі, надала динаміку та підвищила ефективність засвоєння знань. У нашому випадку навчання було зорієнтовано на подолання комунікативних бар'єрів, збільшення лексичного запасу, покращення мовленнєвих компетенцій.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Інтерактивна технологія «пункт призначення» є новою авторською технологією, яка може застосовуватися з метою підвищення рівня володіння мовленнєвими компетенціями студентами-майбутніми економістами. Вона дає змогу опрацювати великий обсяг матеріалу, використовуючи різноманітні форми роботи, прийоми та методи, надає студентам можливість сприймати мовлення не одного, а різних викладачів протягом заняття, пересуватися і швидко пристосовуватися до змін у мовному середовищі, конкурувати, що спонукає їх до отримання більш високих результатів.

Наприкінці роботи табору викладачі провели опитування серед студентів про відповідність результатів навчання їх попереднім очікуванням та з'ясували, що ре-

зультати перевищили всі очікування. Студенти говорили про свою вмотивованість до подальшого вивчення мови, бажання приїхати наступного року та показати кращі результати.

На сьогодні студенти з нетерпінням очікують початку нового сезону роботи літньої мовної школи, а у викладачів є натхнення до нових розробок та експериментів.

Список використаних джерел

1. Богданова І. М. Модульний підхід до професійно-педагогічної підготовки вчителя / Інна Михайлівна Богданова ; Південноукраїнський держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. — Одеса : Маяк, 1998. — 284 с.

2. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / [О. М. Пєхота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.] ; за заг. ред. О. М. Пєхоти. — К. : А.С.К., 2001. — 256 с.

3. Педагогічні технології : навч. посіб. для вузів / [Падалка О. С., Нісімчук А. М., Смолюк І. О., Шпак О. Т.]. — К. : Українська енциклопедія, 1995. — 253 с.

4. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посіб. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко ; за ред. Пометун О. І. — К. : А.С.К., 2004. — 192 с.

5. Семенова А. В. Педагогічні технології організації та управління самостійною роботою студентів як засіб підвищення ефективності підготовки майбутніх фахівців / А. В. Семенова // Наука і освіта : наук.-практ. журнал Південного наукового центру АПН України. — 2004. — № 4—5. — С. 148—152.

6. Словник-довідник з професійної педагогіки / за ред. А. В. Семенової. — Одеса : Пальміра, 2006. — 364 с.

7. Сметанський М. І. Педагогічні умови активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів / Сметанський Микола Іванович // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. — 2000. — № 2. — С. 4—12. — (Серія „Педагогіка і психологія").

Стаття надійшла до редакції 29. 01. 2012.

Керекеша О., Барабаш Ю.
Одесский Национальный экономический университет, Украина

ИНТЕРАКТИВНАЯ АВТОРСКАЯ ТЕХНОЛОГИЯ В ПОМОЩЬ РАБОТЕ В ЛЕТНЕЙ ЯЗЫКОВОЙ ШКОЛЕ

Авторы рассматривают преимущества использования интерактивной авторской технологии при работе со студентами будущими экономистами в летней языковой школе.

***Ключевые слова**: технология, интерактивная технология, интерактивное обучение, летняя языковая школа, изучение иностранного языка.*

Kerekesha O., Barabash Yu.
Odessa National Economic University, Ukraine

INTERACTIVE TECHNOLOGY FOR THE AUTHOR'S WORK IN SUMMER LANGUAGE SCHOOL

The authors runs about advantages of using interactive author technology in the process of teaching students future economists in a summer language school.

***Keywords**: technology, interactive technology, interactive education, summer language school, learning of foreign languages.*